

Výchovný ústav Ostrava – Hrabůvka
Slezská 23, 700 30 Ostrava – Hrabůvka

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Obsah:

- 1. Identifikační údaje, charakteristika zařízení**
- 2. Vzdělávací činnost – obsah, forma, cíl**
 - 2.1. Vzdělávání – teorie
 - 2.2. Vzdělávání – praxe
- 3. Výchovně vzdělávací činnost – obsah, forma, cíl**
 - 3.1. Občanská, právní a praktická, relaxační techniky
 - 3.2. Mravní, speciální výchovně vzdělávací potřeby
 - 3.3. Zájmová
- 4. Délka vzdělávání a časový plán**
- 5. Podmínky přijímání, průběhu a ukončování zájmového vzdělávání**
 - 5.1. Přijímání dětí
 - 5.2. Adaptační program
 - 5.3. Předvýstupní program
 - 5.4. Ukončení pobytu dětí
- 6. Školní strategie prevence rizikového chování dětí**
 - 6.1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření
 - 6.2. Prevence kriminality a delikvence
 - 6.3. Prevence virtuálních drog
 - 6.4. Prevence patologického hráčství
 - 6.5. Prevence záškoláctví
 - 6.6. Prevence šikanování, vandalismu a jiných forem násilného jednání
 - 6.7. Prevence xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
 - 6.8. Program proti šikanování
- 7. Spolupráce s rodinou**
- 8. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti**
- 9. Předávání služeb pedagogických pracovníků**
- 10. Zodpovědnost za plnění**
- 11. Materiální podmínky**
 - 11.1. Školní jídelna
 - 11.2. Prostory pro ubytování a činnosti
 - 11.3. Materiálně technické zabezpečení
- 12. Personální zabezpečení**
 - 12.1. Členění zaměstnanců dle funkcí a pracovišť
 - 12.2. Hlavní úkoly v oblasti personalistiky
- 13. Ekonomické zabezpečení, rozpočet organizace**
- 14. VÚ a vnější vazby, spolupráce**
- 15. Porady**
- 16. Kontrolní a hospitační činnost**
- 17. BOZP, PO,CO**
- 18. Další vzdělávání pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců**

1. Identifikační údaje, charakteristika zařízení

Název: Výchovný ústav Ostrava-Hrabůvka

Sídlo: Slezská 23, 70030 Ostrava-Hrabůvka

Internetové stránky: www.vum.cz

Email: reditel@vum.cz

Kontakty: tel./fax.: 595 781 288, tel.: 596 782 211, GSM: 773 338 098

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Právní forma: příspěvková organizace, IČO: 62348043

Výchovný ústav Ostrava – Hrabůvka je fakultní institucí Ostravské univerzity v Ostravě.

Výchovný ústav Ostrava-Hrabůvka pracuje dle „Standardů kvality péče o děti v zařízení“.

Výchovný ústav Ostrava-Hrabůvka je speciální školské zařízení s celoročním nepřetržitým provozem, které poskytuje umístěným dětem plné přímé zaopatření.

Kapacita: 68 dětí (10 výchovných skupin, 1 bytová jednotka)

Cílová skupina: Chlapci a děvčata ve věku 15 – 18 (případně 19) let s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, případně s usnesením soudu o předběžném opatření. Ve výjimečných případech může být do zařízení umístěno dítě starší 12 let, má-li uloženou ochrannou výchovu ;nebo se v jeho chování projevují tak závažné poruchy, že nemůže být umístěno v dětském domově se školou.

VÚ sestává ze čtyř pracovišť.

Oddělení pro chlapce a dívky, Slezská 23, Ostrava-Hrabůvka

Cílová skupina: chlapci a dívky ve věku 15 – 18 let (příp. 19 let) s nařízenou ústavní výchovou nebo s předběžným opatřením.

Kapacita: 24 dětí, 3 výchovné skupiny (16 chlapců, 8 dívek), internátní typ.

Vzdělávání: je realizováno na běžných typech škol mimo ústav.

Specializovaný program pro děti samostatné vyžadující občasnou kontrolu:

Jedná se o program otevřeného typu s důrazem na posilování samostatnosti, spoluzodpovědnosti, morálních vlastností a vůle v každodenních aktivitách a povinnostech dětí v reálném prostředí mimo ústav.

Oddělení pro chlapce vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči - EPCHO, Ostravská 1184, Polanka nad Odrou, Osada Janová

Cílová skupina: chlapci ve věku 15 – 18 let (příp. 19 let, případně starší 12 let) s uloženou ochrannou výchovou, nařízenou ústavní výchovou, případně s předběžným opatřením, u kterých se vyskytují extrémní poruchy chování (EPCHO).

Kapacita: 30 chlapců, 5 výchovných skupin, komunitní typ.

Vzdělávání: je realizováno na oddělení formou dopoledního studia na základě individuálních studijních plánů kmenových škol dětí.

Délka pobytu je u dětí individuální, jedná se o dobu nezbytně nutnou.

Specializovaný program pro chlapce vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči:

Jedná se o program komunitního typu s důrazem na režimové prvky, podpůrný kreditní systém, speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální podporu dětí

s cílem postupného nácviku a osvojování si dovedností a kompetencí, na základě kterých se v reálném prostředí mimo ústav minimalizuje jejich opakované selhávání.

Oddělení pro dívky vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči - EPCHO, 28. října 1885, Frýdek-Místek

Cílová skupina: dívky ve věku 15 – 18 let (příp. 19 let, případně starší 12 let) s uloženou ochrannou výchovou, nařízenou ústavní výchovou, případně s předběžným opatřením, u kterých se vyskytují extrémní poruchy chování (EPCHO).

Kapacita: 12 dívek, 2 výchovné skupiny, komunitní typ.

Vzdělávání: je realizováno na oddělení formou dopoledního studia na základě individuálních studijních plánů kmenových škol dětí.

Délka pobytu je u dětí individuální, jedná se o dobu nezbytně nutnou.

Specializovaný program pro dívky vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči:

Jedná se o program komunitního typu s důrazem na režimové prvky, podpůrný kreditní systém, speciálně pedagogickou, psychologickou a sociální podporu dětí s cílem postupného nácviku a osvojování si dovedností a kompetencí, na základě kterých se v reálném prostředí mimo ústav minimalizuje jejich opakované selhávání.

Bytová jednotka, náměstí Vítězslava Nováka 545/8, Ostrava-Poruba

Cílová skupina: děti s nařízenou ústavní výchovou nebo s předběžným opatřením před dosažením plnoletosti nebo s prodlouženou ústavní výchovou do 19 let nebo dospělé nezaopatřené osoby na základě Smlouvy o prodlouženém pobytu v zařízení, připravující se studiem na povolání.

Kapacita: 2 osoby

Vzdělávání: je realizováno na běžných typech škol mimo zařízení.

Specializovaný program pro děti samostatně vyžadující občasnou kontrolu a dospělé nezaopatřené osoby:

V rámci sociálního učení a v souladu s programem přípravy na život v dospělosti učení se samostatnosti, zodpovědnosti a soužití v sídlištní občanské komunitě mimo ústavní režim.

2. Vzdělávací činnost – obsah, forma, cíl

2.1. Vzdělávání - teorie

a) Realizace na příslušných školách, učilištích mimo zařízení

b) Příprava na školní výuku

- individuální samostudium, osvojení zadaného učiva
- vypracování zadaných úkolů, příprava šk. pomůcek na vyučování
- kontrola osvojení zadaného učiva, vypracovaných úkolů a šk. pomůcek vychovateli.

V týdnu praktického vyučování si budou děti v rámci přípravy na školní výuku učivo opakovat dle individuální potřeby.

c) Studium na základě individuálních studijních plánů kmenových škol

Koncepce dopolední výuky pro děti nezařazené do vzdělávání na oddělení Ostrava-Hrabůvka:

JČ - podstatná jména, vyjmenovaná slova, slovní druhy, tvoření slov, odvozování, sloh-popis, výtah, výpis, žádost, literatura - výběr z tvorby významných českých a světových autorů

M - jednotky SI, převod jednotek, sčítání, odčítání, násobení dělení čísel celých, desetinných, planimetrie, geometrie, procenta

Informatika – informační zdroje, PC, hardware, software, internet, email, Word, Excel

Bi- buňka, základy biologie, biologie člověka, ekologie

D- základy dějin ČR, státní zřízení, významné světové události

Z- základní orientace na mapě, hory, řeky, města Evropy, základní údaje o ČR, topografie

ON - význam rodiny, rodinné právo, ústava, základní listina práv a svobod, pracovně-právní vztahy a jejich problematika, zdravý způsob života (životospráva, duševní hygiena, stravovací návyky), diskuse o událostech ve světě a v ČR

V průběhu školního roku bude průběžně prováděno přezkušování získaných vědomostí formou testů. Dle potřeb dětí je možno do vyučování zařadit videoprojekci na téma: drogy, přírodopisné dokumenty, naučné dokumenty, sexuální výchova, rodinná výchova. Tato koncepce je realizována v případě, že děti nedochází do školy ani do zaměstnání.

Koncepce dopolední výuky pro děti na oddělení Janová a Frýdek-Místek:

- zahrnuje 25 vyučovacích hodin týdně (Po-Pá)
- předpokládá penzum minimálně 12 týdnů (300 vyučovacích hodin)
- odráží reálné možnosti umístěných dětí v našem zařízení
- zahrnuje rámcové, základní a střední vzdělávání
- přihlíží k individuálním zvláštnostem a potřebám dítěte

1. Studium na základě individuálních studijních plánů kmenových škol (základních, středních):

Výuka probíhá dle osnov individuálního studijního plánu, který koresponduje s dosaženými znalostmi a vzděláním dítěte. Pedagog zpracuje písemné hodnocení společně s návrhem známek jednotlivých předmětů a to za každé čtvrtletí školního roku na základě ústního a písemného zkoušení – minimálně dvě zkoušení z každého předmětu založená v osobním spise dítěte.

2. Studium na základě Rámcového vzdělávacího programu oddělení – děti nezařazené do vzdělávacího programu kmenových zařízení:

- a) Základní blok – všeobecné vzdělávání – vychází z učebních materiálů pro osmé a deváté třídy základní školy, základní školy praktické a odborných učilišť - předpoklad 25 vyučovacích hodin týdně.

Český jazyk a literatura

Matematika

Občanská nauka

Zeměpis

Dějepis

Přírodopis

Chemie

Fyzika

Protidrogová prevence

Informatika

Cizí jazyk

Tělesná výchova

Praktické vyučování v rámci dílen

- b) Rozšiřující blok (navázání na základní blok a prohlubování všeobecného vzdělávání z důvodu prodlouženého pobytu.
- c) Opakování učiva ze základního bloku, (učivo se neprohlubuje z důvodů přihlednutí k individuálním zvláštnostem dítěte, úteků, nemocí apod.)
- d) Individuální příprava pro další vzdělávání (příprava na přijímací zkoušky, rozdílové zkoušky, výuka předmětů předpokládaného budoucího studia apod.)

Forma: standardními postupy za pomoci školní didaktiky, kvízů, soutěží, hlavolamů, klubových a společenských her apod.

Cíl : dosažení vzdělání, vědeckých a technických poznatků a s nimi spjatých intelektuálních a praktických dovedností, získání výučního listu, úplného středního vzdělání, opakování a upevňování základních vědomostí a dovedností všeobecně vzdělávacích předmětů ZŠ, speciálních škol.

2.2. Vzdělávání - praxe

Realizuje se:

- na školách a učilištích (formou odborné praxe)
- v dílnách praktického vyučování na oddělení Janová
- na pracovištích zaměstnavatelských firem (na základě pracovní smlouvy, případně dohody o provedení práce)
- realizace na VÚ (drobné opravy vnitřních a venkovních prostor VÚ, kultivace zahrady, ústavní dílny, pozemky ústavu, cvičné kuchyně apod.)

Cíl: získání, osvojení manuálních a technických dovedností, případné získání osvědčení odborné způsobilosti

Skupinová výchovatelé sledují a kontrolují u svých dětí studujících ve školách mimo zařízení školní docházku, chování, prospěch a plnění si školních povinností formou průběžné spolupráce s třídními učiteli, mistry odborného výcviku, vyučujícími (případně školním psychologem, metodikem prevence atd.) a to osobními, telefonickými či emailovými konzultacemi.

Zařízení dle potřeby spolupracuje s pedagogicko psychologickou poradnou a speciálním pedagogickým centrem - vzdělávací možnosti dětí s ohledem na zvolené učební obory atd.

3. Výchovně vzdělávací činnost – obsah, forma, cíl

3.1. Občanská, právní a praktická, relaxační techniky

Oblast právní výchovy

- pojem právo, právní vědomí, právní stát, zákonnost, právní jistota
- smysl a úloha základních lidských práv a svobod
- pojem intolerance, xenofobie, rasismus
- rodinné právo, práva a povinnosti dětí a rodičů
- trestní právo, násilná trestná činnost proti dětem a mládeži
- předběžná opatření, ústavní výchova, ochranná výchova a její význam
- soudnictví ve věcech mládeže
- věznice pro výkon vazby, věznice pro výkon trestu odnětí svobody
- probační a mediační služba ČR, její význam, smysl, poslání

Oblast pracovně – právní

- oprávnění k podnikání

- pracovní smlouva, druhy pracovně právních vztahů
- přihlášení k sociálnímu a zdravotnímu pojištění
- registrace na finančním úřadě, úřadu práce
- základní informace o účetnictví, platby, faktury
- daňové přiznání

Oblast výchovy ke zdravému způsobu života, enviromentální výchova

- duševní hygiena
- relaxační techniky (arteterapie, muzikoterapie, psychodrama, hry)
- ochrana před běžnými nákazami a úrazy
- racionální péče o tělo
- odolnost vůči zneužívání návykových látek (drogová prevence)
- tvorba a dodržování zdravého a bezpečného prostředí, výchova k ekologii
- poznávání okolního prostředí v regionu
- sexuální výchova (kultivace sexuálního chování - vytváření vědomostí a postojů k sexualitě, reprodukční chování a sexualita - pohlavní styk, početí, porod, antikoncepce, sexuální deviace)
- výchova k rodičovství

Forma :

- diskuse k tématu pracovně právních vztahů, návštěvy Úřadu práce, pracovních agentur, vyhledávání pracovních nabídek na internetu, mobbing
- vícedenní pobytové a relaxační pobytové programy v přírodě zaměřené na EVVO a výuku v terénu (mj. spojené s jarním úklidem přírody)
- vedení k třídění komunálního odpadu
- vzdělávací programy muzeí, zoologických zahrad a dalších institucí
- besedy s Policií ČR (všeobecný trestněprávní přehled, TOXI tým Policie ČR a další složky)
- besedy se sociální pracovníci VÚ, s odborníky střediska drogové prevence
- exkurze do vytipovaných zařízení (léčebny, věznice, odborná pracoviště apod.)
- upevňování a kontrola požadovaného jednání

Cíl:

- získání právního vědomí, pochopení smyslu podstaty státu a zákonných norem
- pochopení a osvojení vlastních základních práv a povinností vůči sobě samému, dalším osobám, společenství
- rozvíjení žádoucích postojů k lidem jiné národnosti, etnické, náboženské příslušnosti, seznámení se základními údaji o menšinách u nás, s jejich kulturou, dějinami a rozvíjení vědomí sounáležitosti
- orientace v pracovně právních vztazích, schopnost aktivně vyhledávat práci
- příprava na život v partnerství, manželství a rodičovství
- poučení a dovednosti při ochraně před nemocemi, které ohrožují zdraví a život (zneužívání alkoholu a drog, nežádoucí těhotenství, nákaza HIV, prevence sexuálního zneužívání dětí)
- dosáhnout vhledu do problematiky dítěte, pomoci pochopit a změnit nesprávné postoje
- změnit maladaptivní vzorce chování ve správné
- podpořit zrání osobnosti dítěte

3.2. Mravní, speciální výchovně vzdělávací potřeby

a) *Metody mravního uvědomování dítěte:*

Metody rozumové instrukce

- Metoda požadavků

Forma : doporučení, upozornění, návody, rady, pokyny, apod.

Cíl: znalost pravidel žádoucího chování

- Metoda vysvětlování

Forma : rozhovory s dětmi (poučení), skupinové besedy, diskuse a přednášky, individuální práce s dětmi

Cíl: pochopení smyslu požadavků a norem

Metody citového a názorného působení

- Metody podněcování a tlumení citů
- Metoda přesvědčování
- Metoda příkladu

Forma: individuální a skupinová práce s dětmi

Cíl : upevnění žádoucího chování a jednání dětí, vytvoření názorných a přitažlivých vzorů chování

Metody rozvoje morálního úsudku

- Metoda řešení morálních dilemat

Forma : shromáždění souboru mikropříběhů s obsahem morálních problémů, diskuse s dětmi na jednotlivá předložená témata vychovateli, zkušenosti z událostí života dětí, události širšího spol. obsahu

Cíl : vést děti od závislosti na autoritách k morální autonomii

b) Metody výchovy mravní aktivity

Metody usměrňování činnosti dětí

- Metoda ovlivňování
Zaměření na osvojení žádoucího jednání a chování dětí dle uznávaných společenských norem

- Metoda cvičení
Zaměření na vlastní průběh činnosti, opakování požadovaného jednání.

Forma: individuální a skupinová práce s dětmi

Cíl : osvojení pozitivního sociálního společenského chování a jednání a ztotožnění se s nimi

- Metoda kontroly

Zpětná vazba na studium, práci, docházku a chování dětí ve školách, učilištích; zpětná vazba na pracovní morálku a docházku pracujících dětí v zaměstnání; zpětná vazba na chování a jednání dětí na ústavu.

- Metoda hodnocení

Motivace dětí, vedení dětí k samostatnosti a spoluzodpovědnosti za své jednání a chování.

Při využívání uvedených metod pedagogové vhodně spolupracují se zvolenou správcem dětí.

Speciální pedagog a psycholog zaznamenávají v programu EVIX odborné konzultace s pedagogy ohledně poznatků, zvláštností a speciálních výchovně vzdělávacích potřeb jednotlivých dětí.

Zařízení vytváří vhodné podmínky pro děti se speciálními výchovně vzdělávacími potřebami, pedagogové dodržují zásady individuálního přístupu k těmto a ke všem dětem.

3.3. Zájmová

1. Zájmová činnost řízená pedagogem formou kroužků:
 - a) příprava na samostatný život
 - b) sportovně - relaxační
 - c) esteticko - výtvarný
2. Zájmová činnost formou volnočasových aktivit
3. Zájmová činnost organizována jinými školskými zařízeními
4. Individuální zájmová činnost dětí mimo ústav
 - a) Kroužek - příprava na samostatný život

Obsahové zaměření:

Bydlení

- kde budu bydlet
- jaký typ bydlení vyberu
- kolik to bude stát
- typy bydlení

Práce

- úřad práce
- možnosti hledání práce
- mzda
- vznik, ukončení pracovního poměru

Sociální systém

- sociální dávky
- podmínky pro nárok na dávky

Peníze

- účet v bance
- půjčky, hypotéky,...
- plánování

Doklady

- osobní doklady – OP, ŘP, cestovní pas, průkaz zdrav.pojišťovny
- matriční doklady, výpis z rejstříku trestů,...

Základy gastronomie

- teoretická část
- zásady bezpečnosti práce
- zásady hygieny práce
- zásady stolování
- zásady uchovávání potravin
- potraviny, výživa, normy
 - praktická část
- příprava studených jídel – výroba pomazánek, příprava chlebíčků, obložených mís, + recepty
- příprava teplých jídel – vaření polévek, příprava hlavních jídel + recepty
- příprava příloh a moučníků – příprava ovocných a zeleninových salátů + recepty, příprava moučníků a cukroví + recepty
- příprava celodenní stravy vč. nákupů (zpravidla v sobotu)

Všechny aktivity kroužku realizovat dle možností i prakticky.

Cíl:

- osvojení si základních znalostí a dovedností pro využití v životě po ukončení ústavní péče
- získání teoretických i praktických zkušeností s ohledem na jejich využití v dalším životě

b) Kroužek - sportovně relaxační

Obsahové zaměření:

- atletické disciplíny, zájmové sportovní aktivity, kondiční cvičení, střelba ze vzduchovky, stolní tenis, pohybové hry, aerobic, plavání, bruslení, tenis apod.
- míčové hry (florbal, fotbal, basketbal, volejbal, nohejbal, hry s míčem apod.)
- návštěvy rekreačních sportovních zařízení (bazén, zimní stadión, umělé horolezecké stěny apod.)
- návštěvy sportovních utkání (hokejová extraliga apod.)
- účast na sportovních akcích (různé pořádané sportovní turnaje)
- turistické aktivity (pohybová rekreace), jízda na kole, pěší turistika, celodenní poznávací výlety, trampování, outdoor,...
- možnost zapůjčení kol, bruslí dětem v rámci samostatných vycházek s písemným poučením o bezpečnosti

Cíl:

1. *Psychomotorický* - kultivace pohybových dovedností dětí
2. *Kognitivní* - děti rozpoznávají účel, smysl a podstatu pohybu, dále pak i organizačních, bezpečnostních a hygienických zásad
3. *Afektivní* - kladné prožívání pohybové činnosti, překonání aktuálních negativních tělesných a psychických stavů, začleňování dětí do sociálních vztahů v oblasti pohybových aktivit, akceptování sportovních rolí a herních funkcí, tolerování pohybových rozdílů a handicapů, rozvoj pozitivních charakterových a volných vlastností dětí
4. *Diagnostický* – poznávání charakterových a volných vlastností dětí při sportovních aktivitách metodou pozorování

c) Kroužek - esteticko výtvarný

Obsahové zaměření:

- výtvarná práce (malba, kresba, práce s papírem, látkou, šití a oprava oděvů apod.)
- keramická práce (výroba, glazurování, vypalování výrobků, apod.)
- další zaměření (četba knih, hra na hudební nástroje, vlastní hudební a poetická tvorba, návštěvy galerií, divadelních a filmových představení apod.)

Cíl:

- získávání, osvojování a zdokonalování manuální zručnosti
- podporování pozitivního vztahu k estetice a kulturním hodnotám
- formování estetického vědomí a citění dětí
- pěstování estetických zážitků, názorů, utváření vkusu prožitky z návštěv kulturních akcí, vnímání literárních děl apod.
- vytváření možností estetického a kulturního projevu, kreativity

5. Délka vzdělávání a časový plán

Délka a časový plán vzdělávání jsou dány délkou pobytu dětí v našem zařízení. Zájmová výchovně vzdělávací činnost probíhá po celý rok, vzdělávací činnost probíhá po dobu školního roku.

6. Podmínky přijímání dětí, průběhu a ukončování vzdělávání

5.1. Přijímání dětí

- a) Dítě je do zařízení přijímáno na základě usnesení o předběžném opatření, soudem nařízené ústavní výchovy či uložené ochranné výchovy. Děti s ÚV prostřednictvím soudů, děti s OV prostřednictvím Diagnostického ústavu pro mládež Ostrava nebo jiného diagnostického ústavu se souhlasem DÚM Ostrava a to formou správního řízení.
- b) Ředitel zařízení nabídne dítěti možnost nástupu do učebního nebo studijního oboru, rekvalifikačního kursu případně na pracoviště na základě doporučení DÚM, s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte, jeho zájmu a schopnostem (vše ve spolupráci s osobami odpovědnými za výchovu).
- c) Dítě může být na základě své žádosti, doporučení školy,... a žádosti osob odpovědných za výchovu přearženo do jiného učebního či studijního oboru, rekvalifikačního kursu nebo na jiné pracoviště.
- d) V odůvodněných případech může být dítě ze zařízení přemístěno do jiného zařízení prostřednictvím soudu (ÚV) či prostřednictvím DÚM Ostrava (OV) se souhlasem spádového diagnostického ústavu a to formou správního řízení.
- e) O přijetí dítěte do zařízení uvědomí sociální pracovnice soud, který nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, příslušný orgán sociálně právní ochrany dětí podle místa bydliště, osoby odpovědné za výchovu dítěte a příslušný diagnostický ústav. Všem jmenovaným zařízením ohlásí i případné přemístění dítěte, umístění mimo výchovné zařízení a propuštění dítěte ze zařízení.
- f) Dítě přijímá sociální pracovnice, která přebírá veškerou dokumentaci dítěte. Vstupní rozhovor s dítětem provádí ředitel zařízení. V souladu s adaptačním programem ústavu je dítě po přijetí vedoucím oddělení řádně seznámeno s Vnitřním řádem zařízení, bezpečnostními a protipožárními předpisy a dalšími poučeními, tuto skutečnost dítě potvrdí svým podpisem do osobního spisu. Je následně ubytováno a zařazeno do příslušné výchovné skupiny, seznámeno s kolektivem dětí a vychovateli, s prostory zařízení, vybaveno základním oděvem, obuví, osobním prádlem a hygienickými potřebami.
- g) Po příjmu do zařízení se dítě podrobí vstupní lékařské prohlídce a potřebným hygienickým opatřením. V případě potřeby je dítěti poskytnuto lékařské ošetření. Lékařské úkony zajišťují smluvně dorostoví lékaři. Po dohodě s osobami odpovědnými za výchovu má dítě možnost volby odborného lékaře.
- h) Dítě si ponechává věci osobní potřeby, které neohrožují život, zdraví či bezpečnost jeho nebo ostatních dětí či personálu. Věci, které ohrožují život, zdraví či bezpečnost, ředitel předá osobám odpovědným za výchovu nebo zajistí jejich úschovu. Za ponechané věci si nese dítě samo plnou zodpovědnost.
- i) Na základě odborných zpráv z DÚM nebo zpráv o dítěti z OSPOD speciální pedagogové stanoví konkrétní úkoly, cíle, metody a formy reedukační práce s dítětem v tzv. Programu rozvoje osobnosti dítěte. Tento program se průběžně vyhodnocuje, aktualizuje a schvaluje na poradách pedagogů jednotlivých oddělení. Dítě je s tímto programem a jeho případnými změnami průběžně transparentně seznamováno a má právo se k němu písemně vyjadřovat. V případě potřeby je požádán DÚM Ostrava o provedení diagnostiky dítěte.

Na odděleních pro chlapce a dívky vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči je Program rozvoje osobnosti dítěte strukturován do tří fází:

- Fáze adaptační/stabilizační

Přizpůsobení se novým podmínkám, osvojení a porozumění vnitřnímu řádu, zvládnutí základních společenských a hygienických norem.

- Fáze vytváření individuálního programu rozvoje osobnosti

Stanovení a realizace dílčích výchovných cílů v rámci individuálního působení na dítě, spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu, sociálními kurátory, případně dalšími zúčastněnými stranami.

- Fáze získávání autonomie (předvýstupní)

Příprava dítěte na návrat do kmenového zařízení na základě intenzivního sociálního učení s důrazem na posilování mravních a volních vlastností a spoluzodpovědnosti.

j) Na oddělení pro děti vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči je dítě umístěno na dobu nezbytně nutnou. Nejpozději v osmém týdnu po umístění dítěte proběhne přehodnocení aktuálnosti jeho pobytu na oddělení a toto je zasláno na DÚM Ostrava. U dětí s nařízenou ústavní výchovou rozhodne o přemístění z oddělení příslušný soud, u dětí s uloženou ochrannou výchovou rozhodne o přemístění z oddělení DÚM Ostrava.

5.2. Adaptační program:

Cílem je adaptace dítěte na denní program a pravidla oddělení po jeho přijetí. Adaptační program je realizován za účelem snadnějšího přizpůsobení dítěte na podmínky oddělení a zvýšení jeho aktivity při zvládání nových sociálních situací. Adaptační program dále podporuje snahu dítěte pozměnit své jednání a chování tak, aby zvládlo pobyt v nových podmínkách.

Obsah adaptačního programu

- a) U nového dítěte je po dobu adaptační fáze přihlíženo při jeho hodnocení ryze individuálně a citlivě při respektování jeho specifických osobnostních rysů.
- b) V průběhu adaptační fáze skupinový vychovatelé průběžně zjišťují znalost a porozumění vnitřního řádu ústavu novým dítětem.
- c) Skupinový vychovatelé průběžně poučují dítě o případném možném nebezpečí a újmě na zdraví.
- d) Dítě má k dispozici *Vnitřní řád* ústavu a *Knihu komunit*, do kterých může nahlížet po celou dobu svého pobytu v oddělení.
- e) Speciální pedagog zpracuje individuální *Program rozvoje osobnosti* dítěte a dítě s ním oproti podpisu seznámí. Dítě má možnost písemně se k tomuto dokumentu vyjádřit. Součástí Programu rozvoje osobnosti dítěte jsou rovněž kompetence, kterými by mělo dítě disponovat po odchodu z ústavní péče.
- f) Speciální pedagog a pedagogičtí pracovníci průběžně srovnávají své poznatky o kvalitě a míře adaptace dítěte.

5.3. Předvýstupní program:

Cílem je příprava dítěte na samostatný život po odchodu z ústavní péče. Jedná se o teoretické a praktické aktivity, jejichž realizací se dítě připravuje na zvládání každodenních situací. Tyto aktivity se realizují průběžně po celou dobu pobytu dítěte v zařízení v souladu s Ročním plánem výchovně vzdělávací činnosti v rámci kroužku Příprava na samostatný život. V poslední fázi pobytu (cca. tři měsíce před dosažením plnoletosti dítěte) je s dítětem v rámci předvýstupního programu pracováno intenzivněji a rovněž se prověřuje míra a kvalita osvojených kompetencí dítětem dle jeho Programu rozvoje osobnosti. Toto je písemně zaznamenáváno.

Obsah předvýstupního programu

Aktivity v průběhu celého pobytu dítěte:

- bydlení
- práce
- sociální systém
- peníze
- doklady
- základy gastronomie
- spolupráce s rodinou dítěte a kurátorem OSPOD

Aktivity v předvýstupní fázi pobytu dítěte:

- intenzivní spolupráce s rodinou dítěte

- intenzivní spolupráce se sociálními kurátory OSPOD
- intenzivní spolupráce se zainteresovanými institucemi (ÚP, OSSZ, SŠ,...)
- možnosti alternativního ubytování dítěte mimo rodinu
- možnosti setrvání v ústavní péči z důvodu dokončení studia (Smlouva nebo prodloužená ÚV)

5.4. Ukončení pobytu dětí:

- a) V případě, že v průběhu pobytu soud nenařídil nebo zrušil ústavní či ochrannou výchovu nebo jestliže uplynula stanovená doba trvání ústavní výchovy, s výjimkou případu, kdy ke dni uplynutí této doby není skončeno řízení soudu o prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy.
- b) V případě, že dítě dosáhlo zletilosti (v případě soudně prodloužené ústavní nebo ochranné výchovy dosáhlo věku 19 let).
- c) Jestliže rozhodnutí soudu o osvojení nebo o svěření dítěte do pěstounské péče nabylo právní moci.
- d) Po uplynutí doby trvání předběžného opatření nebo po jeho zrušení soudem.

6. Školní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže

V rámci prevence rizikového chování se na pedagogických radách každého oddělení vyhodnocuje individuálně každé dítě a řeší se veškeré projevy rizikového chování. V rámci individuální prevence se tyto případné projevy zapracovávají do *Programu rozvoje osobnosti dítěte*, který je dle potřeb průběžně aktualizován.

V případě aktuálního problému je svolána zúžená pedagogická rada.

6.1. Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření

1. Primární prevence

A/ Spolupráce speciálního pedagoga, vedoucího vychovatele a dalších pedagogů při práci s rizikovými dětmi

B/ Spolupráce zařízení s rodiči rizikových dětí, jejich zákonnými zástupci

C/Besedy s terapeuty a klienty léčebného zařízení pro drogově závislé (např. RENARCON), besedy se strážníky MP, pracovníky K - centra, PČR

D/ Projekce videofilmů s drogovou problematikou a následnou diskuzí k tématu v rámci ročního plánu (výchova k zdravému způsobu života)

E/ Nabídka programů zájmových činností a kroužků

2. Sekundární prevence

A/ Screening se zaměřením na skupinu:

- stimulačních drog - metamfetamin pervitin
- cannabis - marihuana, hašiš
- halucinogenních drog - LSD, psylocibyn

Realizace screeningu:

Kdy: při návratech ze samostatných vycházek a dovolenek na odděleních intenzivní individ. péče vždy z důvodu kontroly stabilizace dětí, na všech odděleních v případě podezření na užití návykové látky, na žádost zákonných zástupců dětí a jejich sociálních kurátorů.

Kde: na WC dětí tak, aby bylo zachováno soukromí a důstojnost dítěte a v souladu s Metodickým pokynem k zajišťování zdravotní péče dětem.

Kdo: ze zákona ředitel zařízení, v jeho nepřítomnosti se pravomoc deleguje na pedagogy ve

službě.

K výsledkům testů má dítě možnost se písemně vyjádřit. O výsledcích testů se informují zákonní zástupci a sociální kurátoři dětí.

B/ Využití dechových zkoušek ALTESTEM

C/ Zprostředkování spolupráce s K-centrem

D/ Spolupráce s psychiatricko / psychologickými ambulancemi

E/ Spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu v rámci rodinného poradenství

F/ Spolupráce s kurátory dětí (OSPOD)

G/ Spolupráce s neziskovým sektorem

3. Terciární prevence

A/ Reediagnostika v rámci spádového diagnostického ústavu

B/ Pobyty v ústavech pro drogově závislé (léčebný režim)

C/ Hospitalizace v psychiatrických nemocnicích, terapeutické pobyty v PN

Všechny výše uvedené kroky v bodech 2. a 3. se vždy provádí s vědomím osob odpovědných za výchovu.

6.2. Prevence kriminality a delikvence

- v rámci ročního plánu seznamování dětí s právní zodpovědností v případě dopuštění se trestného činu s následnou diskuzí na toto téma
- spolupráce s policií, soudy a sociálními kurátory oddělení sociálně právní ochrany dětí

6.3. Prevence virtuálních drog (počítače, televize a video)

- spolupráce speciálního pedagoga, vedoucího vychovatele a dalších pedagogů při práci s rizikovými dětmi
- smysluplná řízená činnost na základě týdenních plánů vypracovaných skupinovými vychovateli, předcházení nudě
- bezpečný internet – seznamování dětí s pravidly při používání internetu a sociálních sítí

6.4. Prevence patologického hráčství (gamblingu)

- spolupráce speciálního pedagoga a vedoucího vychovatele s rizikovými dětmi
- projekce videofilmů s danou problematikou v rámci ročního plánu (výchova k zdravému způsobu života) s následnou besedou
- smysluplná řízená činnost na základě týdenních plánů vypracovaných skupinovými vychovateli, předcházení nudě

6.5. Prevence záškoláctví

- úzká spolupráce skupinových vychovatelů s třídními učiteli, mistry odborného výcviku
- individuální spolupráce speciálního pedagoga, vedoucího vychovatele s rizikovými dětmi

6.6. Prevence šikanování, kyberšikany, vandalismu aj. forem násilného jednání

- besedy s dětmi na dané téma v rámci ročního plánu, také ve spolupráci s PČR
- seznamování dětí s právní zodpovědností v případě šikanování, vandalismu apod.
- spolupráce s policií a odbornými institucemi
- neustálé zaměstnávání dětí smysluplnou činností, snaha skupinových vychovatelů proniknout do dynamiky skupiny
- individuální spolupráce speciálního pedagoga, vedoucího vychovatele s dětmi
- spolupráce skupinových vychovatelů s třídními učiteli dětí
- postihy a sankce projevů soc. patologických jevů v rámci vnitřního řádu VÚ

6.7. Prevence xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu

- besedy s dětmi na dané téma v rámci ročního plánu (osvětlování pojmů a chování, které může být považováno za projevy výše uvedeného...)
- seznámení dětí s trestní zodpovědností v případě spáchání rasově motivovaného trestného činu

6.8. Program proti šikanování vč. kyberšikany

Primární prevence

- neustálá přítomnost pedagogů u dětí a monitoring vzájemných vztahů ve skupině
- snaha o rovnovážné zastoupení mužské i ženské pedagogické autority na jednotlivých výchovných skupinách
- výchovné skupiny jsou malé – max. 8 dětí, což umožňuje individuálnější přístup ze strany pedagogů a větší přehlednost o interpersonálních vztazích a skupinové dynamice
- intenzivní komunikace, předávání si poznatků a informací o dětech mezi pedagogy - prostřednictvím Knihy denní evidence zařízení, zápisů o mimořádných událostech a v neposlední řadě ústní informování při předání služeb
- komunikace s dětmi, vytváření právního vědomí ohledně šikanování v rámci výchovně vzdělávacích činností podle ročního plánu
- večerní sezení spojené s denním hodnocením
- každé dítě je po příchodu do zařízení poučeno o tom, co je šikana, jak ji řešit a jak správně komunikovat s vrstevníky i s dospělými a toto stvrdí svým podpisem na formulář k tomuto určený, který je součástí osobního spisu každého dítěte

Sekundární prevence

- každotýdenní komunitní setkání, kde transparentně řeší možné informace o podezření na šikanování, také informace o prokázané šikaně včetně způsobu řešení a kázeňských opatření, popř. trestních oznámení
- vytváření a aktualizování programů rozvoje osobnosti individuálně pro každé dítě s ohledem na jeho anamnézu a zapracování případného problému šikany, tento program se vytváří speciální pedagog ve spolupráci s dítětem a na jeho základě se s ním pak dále pracuje
- pravidelné prověrky z OSZ a možnost pohovoru dětí s tímto pracovníkem
- návštěvy sociálních kurátorů za dětmi co 3 měsíce, možnost osobních návštěv kurátorů dětmi kdykoli, taktéž možnost kdykoli je kontaktovat telefonicky
- spolupráce se školami – s třídními učiteli, mistry odborného výcviku, školními psychology a výchovnými poradci
- spolupráce s rodiči dětí

Terciární prevence

- individuální speciálně pedagogická práce s oběťmi i agresory
- spolupráce s externími specialisty (psycholog, psychiatr, PPP)
- spolupráce s rodiči obětí i agresorů
- spolupráce se sociálními kurátory obětí i agresorů
- spolupráce s policií – trestní oznámení (u závažnější formy šikany)
- možnost rediagnostiky v diagnostickém ústavu
- možnost přemístění agresorů na jinou výchovnou skupinu, popř. prostřednictvím diagnostického ústavu do oddělení pro děti vyžadující soustavnou intenzivní individuální péči či do jiného výchovného zařízení

Koordinátorem a metodikem prevence je speciální pedagog, který vytváří Minimální preventivní program včetně Programu proti šikanování, vytváří a aktualizuje programy rozvoje osobnosti jednotlivých dětí a dále s těmito dětmi individuálně pracuje, koordinuje

práci ostatních pedagogů. Na realizaci prevence včetně Programu proti šikanování se podílí všichni pedagogové.

Stádia šikanování (podle Michala Koláře, 1990, 1996, 1997, 2000 aj.)

1. stadium – zrod ostrakismu - jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

2. stadium – fyzická agrese a přitvrzování manipulace - v zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že je chození do školy obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

3. stadium (klíčový moment) – vytvoření jádra – vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito širitelé „viru“ začnou spolupracovat systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou již osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii co nejnižší, tedy to „slabí“.

4. stadium – většina přijímá normy – normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukázněné žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

5. stadium – totalita neboli dokonalá šikana – násilí jako formu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, kteří jsou pro přehlednost označeni jako „otrokáři“ a „otroci“. Jedni mají všechna práva, ti druhí nemají práva žádná.

Krizový plán v případě výskytu počátečního stádia šikanování – interní řešení

1. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů)
4. zajištění ochrany obětem
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Krizový plán v případě výskytu pokročilé šikany s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti

1. překonání šoku pedagogického pracovníka bezprostřední záchrana oběti
2. domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
3. zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
4. pokračující pomoc a podpora oběti
5. nahlášení policii
6. vlastní vyšetřování

V rámci první pomoci při pokročilých brutálních a kriminálních šikanách bude oběti i agresorovi (agresorům) nabídnuta a zajištěna pomoc odborníka – psychologa, popř. psychiatra.

O projevech šikanování jsou vždy informováni rodiče dětí a také jejich sociální kurátoři.

Výše uvedený Program proti šikanování je každoročně vyhodnocován v rámci výroční zprávy za školní rok.

7. Spolupráce s rodinou

Po přijetí dítěte do zařízení bude sociální pracovníci a speciálním pedagogem vyvíjena snaha o osobní kontakt a spolupráci s osobami odpovědnými za výchovu dítěte.

Cíl spolupráce:

Jednotné a cílené výchovné působení osob odpovědných za výchovu dětí (dále jen rodiče) a pedagogických pracovníků při plnění programu rozvoje osobnosti dítěte, a tím zvýšení jeho perspektivy zařazení se do společnosti po ukončení ústavní (ochranné) výchovy a příprava rodinného prostředí pro návrat dítěte po odchodu ze zařízení. Dále spolupráce sleduje výraznější zkvalitnění komunikace mezi zařízením a rodiči dítěte.

Obsah a metody spolupráce:

Obsah je z počátku zaměřen na seznámení rodičů s příslušnými skupinovými vychovateli dítěte. Rodiče jsou seznámeni se zpracovaným programem rozvoje osobnosti jejich dítěte, jsou jim blíže popsány a vysvětleny jednotlivé body tohoto programu. Je jim vysvětlen vlastní význam jednotlivých bodů pro rozvoj osobnosti jejich dítěte a jsou rovněž seznámeni s pedagogickými metodami a prostředky, které slouží k dosažení stanovených výchovných cílů. Po tomto seznámení rodičů s programem rozvoje osobnosti se k tomuto programu vyjádří rodiče, sdělí svůj názor či stanovisko, mají možnost navrhnout pedagogům jiné postupy či metody práce s dítětem, příp. stanovit další výchovné cíle. Následně je rozebrána současná i dřívější situace v rodině, jsou zváženy možnosti rodiny, perspektivy výchovy dítěte v rodině apod. Předávají se oboustranně obecné informace o dítěti (např. o průběhu dovolenky dítěte, o možných příčinách jeho asociálního chování či jednání, aktuální problémy dítěte či rodiny apod.).

Dále jsou rodiče seznámeni s Vnitřním řádem zařízení, s hodnotícím systémem na ústavu a týdenním programem. Rodičům jsou představeny prostory zařízení, kde se běžně pohybuje jejich dítě (pokoj dítěte, obývací pokoj, tělocvična, jídelna apod.). Tato prohlídka by měla být za přítomnosti jejich dítěte.

Rodičům je nabídnuta účast na večerním skupinovém sezení ve výchovné skupině jejich dítěte, čímž je poskytnuta možnost bezprostředně se seznámit s reflexí na denní program jejich dítěte, zároveň poznat složení výchovné skupiny co se dalších dětí týče. Po dohodě s vychovatelem, který vede toto sezení, mohou rodiče vyjádřit svůj názor ke svému dítěti a k činnosti skupiny.

Rodiče mohou být požádáni o vyplnění dotazníku pro rodiče s následným vyhodnocením a zpětnými vazbami.

Rodičům je nabídnuta možnost další spolupráce spočívající v poradenské činnosti, rodinné mediaci, psychosociální podpoře, zpětné vazby na pobyt dítěte u rodičů, zvažování dalších alternativ v řešení možných problémů u dítěte včetně přípravy a sanace rodinného prostředí pro návrat dítěte zpět.

V případě dlouhodobějšího bezvadného chování dítěte v zařízení – školní docházka, příprava na školu, aktivní účast ve výchovně vzdělávacích činnostech, chování, jednání atd. je možno na požádání rodičů a se souhlasem sociálního kurátora OSPOD umožnit dítěti delší pobyty mimo zařízení u rodičů s dohledem pedagogů na školní docházku a prospěch dítěte.

8. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti

Plánovanou výchovně vzdělávací činnost vychovatelé uskutečňují na základě zpracovaného Týdenního programu výchovně vzdělávací činnosti jednotlivých výchovných skupin. Program sestavují vychovatelé společně s dětmi dané výchovné skupiny, skupinový vychovatelé a spoluspráva opatří program svými podpisy. Tento program předkládají ke schválení vedoucím oddělení, a to nejpozději do pondělí 08.00 hod. plánovaného týdne.

Vychovatel kontroluje a hodnotí společnou činnost se zvolenou spolusprávou dětí.

Dopolední výuka na oddělení Janová a Frýdek-Místek probíhá na základě rozvrhů hodin obsahujících vyučovací předměty individuálních studijních plánů jednotlivých dětí a vyučovací předměty Rámcového vzdělávacího programu oddělení.

9. Předávání služeb pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci nastupují do služeb včas a řádně tak, aby bylo zabezpečeno řádné předání a převzetí služby. Předání služby se účastní všichni přítomní pedagogičtí a sociální pracovníci vyjma pedagogů, konajících dozor nad dětmi. Při převzetí služby tito:

- převezmou evidenční stav dětí a fyzicky početní stav přítomných dětí
- převezmou písemnou a elektronickou agendu včetně klíčů atd.
- informují se o počtech dětí mimo zařízení
- informují se o chování dětí, jejich zdravotním stavu, podávání léků, zajištění stravy atd.
- fyzicky převezmou stravu pro děti, případně zaměstnance ve službě
- informují se o úkolech dne
- fyzicky zkontrolují a převezmou ubytovací prostory zařízení, předávající pedagog zajistí odstranění případných zjištěných nedostatků, zjištěné závady zaznamená do Knihy závad, EVIX
- přebírající pedagog potvrdí převzetí služby podpisem (svým heslem v EVIX) v Knize denní evidence zařízení a seznámí se s jejím obsahem za dobu své nepřítomnosti na pracovišti
- pedagogickým pracovníkům je zakázáno nechávat děti bez dozoru, jsou povinni zajistit nad dětmi náležitý dohled
- každý nově přijatý pedagog má přiděleného uvádějícího pedagoga, toto je zaznamenáno v Knize porad vychovatelů

10. Zodpovědnost za plnění

1. Za plnění a průběh výchovně vzdělávací činnosti, včetně její kontroly, stavu informační úrovně, docházky dětí do škol a jejich přípravu na výuku zodpovídají příslušní skupinový vychovatelé dané výchovné skupiny. Vychovatelé koncipují metody a techniky práce s dětmi dle svého dosaženého vzdělání a typu absolvovaných kurzů zakončených osvědčením. Vychovatel volí metody a techniky práce s dětmi dle stanovených programů rozvoje osobnosti dětí.
2. Za plnění Vzdělávacího programu, kontrolu a hospitace výchovně vzdělávacích činností zodpovídají vedoucí jednotlivých oddělení.
3. Za plnění Školní strategie prevence rizikového chování dětí a mládeže a zpracování programů rozvoje osobnosti dětí (PROD) zodpovídají speciální pedagogové na jednotlivých odděleních, které koordinuje speciální pedagog - metodik z odd. Ostrava – Hrabůvka. Plnění PROD je zaznamenáváno na oddělení Ostrava-Hrabůvka průběžně písemně 1x týdně do hodnotících reedukačních listů dětí a 1x týdně do zápisů v Knize

komunit. Plnění PROD je zaznamenáváno na oddělení Janová a Frýdek-Místek 1x denně do hodnotících reedukačních listů dětí a 1x týdně do zápisů v Knihách komunit.

4. Za spolupráci s osobami odpovědnými za výchovu dětí a s kurátory OSPOD zodpovídají speciální pedagogové a sociální pracovníci jednotlivých oddělení.

11. Materiální podmínky

11.1. Školní jídelna:

Součástí výchovného ústavu je školní jídelna, kde se připravuje celodenní strava pro děti na všech odděleních a jedno teplé jídlo na směnu pro zaměstnance na všech odděleních. Strava se na oddělení Frýdek-Místek a Janová rozváží 2x denně služebním automobilem (o víkendech, svátcích a prázdninách jednou denně).

Zodpovídá: provozář

11.2. Prostory pro ubytování a činnosti:

Pro ubytování dětí slouží jedno a dvou lůžkové pokoje. Každá výchovná skupina má samostatný vchod, obývací pokoj, kuchyňku, jídelnu, sociální zařízení, automatickou pračku atd. pro údržbu osobních oděvů dětí a vychovatelnu.

Na odděleních jsou dětem k dispozici PC učebny, herny, posilovny, keramické a výtvarné dílny, tělocvičny, hřiště, terapeutické místnosti, domácí kina, hudebna, pomůcky pro sportovní činnost a kempování atd.

Na oddělení Janová a Frýdek-Místek jsou pro výuku k dispozici třídy a dílny praktického vyučování.

11.3. Materiálně technické zabezpečení

Materiálně technické podmínky jsou zajišťovány pro všechna oddělení centrálně včetně údržby a rozvozu prádla.

1. Vybavování skladů ložním prádlem, hygienickým prádlem, oděvy, obuvi a prac. oděvy je průběžné dle potřeby a fyzické naplněnosti ústavu, skladové zásoby jsou minimální, děti si nákupy os. oděvů a obuvi realizují dle možností samy s pedagogy.
2. Vybavování skladů drogerie je průběžné dle potřeby v členění hygienické a drogistické potřeby pro děti na všech odděleních, pro prádelnu, školní jídelnu, uklízečky a zaměstnance s měsíčním sledováním spotřeby.
3. Vybavení učebními pomůckami je zajištěno na začátku školního roku a dále dle potřeby v členění:
 - učební pomůcky pro děti připravující se na povolání ve školách mimo ústav
 - učební pomůcky pro výuku dětí na oddělení Janová a Frýdek-Místek
 - učební pomůcky pro výchovně vzdělávací činnosti skupin na všech odděleních
 - pomůcky a vybavení pro zájmové kroužky
4. Materiální vybavení jednotlivých pracovišť je zajišťováno průběžně dle potřeby (kancelářské potřeby, drobný inventář, výpočetní technika,...).

Zodpovídá: referent majetkové správy

5. Využívání přiděleného finančního grandu MMO na projekt „Specifické primární prevence rizikového chování mladistvých umístěných v zařízení institucionální péče.

Zodpovídá: ved.odd.,spec.ped. – metodik

12. Personální zabezpečení

Personalistika včetně mezd je vedena pro všechna oddělení centrálně.

12.1.Členění zaměstnanců dle funkcí a pracovišť:

Ředitel
Finanční referent
Referent majetkové správy
Personalista
Skladník
Uklízečka
Domovníci/řidiči
Provozář-vedoucí ŠJ
Kuchařky

Ved. odd. Hrabůvka
Sociální pracovnice
Speciální pedagog ETO
Psycholog
Vychovatelé
Asistenti pedagoga

Ved. odd. F-M/sociální pracovnice
Speciální pedagog ETO
Psycholog
Pedagogové pro výuku
Vychovatelé
Asistenti pedagoga

Ved. odd. Janová
Sociální pracovnice
Speciální pedagogové ETO
Psycholog
Pedagogové pro výuku
Vychovatelé
Asistenti pedagoga
Domovník/řidič
Uklízečky

12.2. Hlavní úkoly v oblasti personalistiky:

1. Z důvodu početného pracovního kolektivu na oddělení Janová a Frýdek-Místek, kde je problematická a na zvládání náročná klientela a dá se předpokládat větší fluktuace pedagogů, tento fakt respektovat a mít v záloze potenciální nové pedagogy vč. požadovaného vzdělání.
Zodpovídá: ředitel, personální
2. V rámci personalistiky udržet střední průměrný věk u pedagogického sboru.
Zodpovídá: ředitel, personální
3. Dle možností realizovat s pedagogy pracovní návštěvy a exkurze v jiných zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy.
Zodpovídá: ředitel
4. Další vzdělávání pedagogických pracovníků – řídí se Plánem DVPP.

13. Ekonomické zabezpečení, rozpočet organizace

Ekonomické zabezpečení včetně administrativy, evidence atd. je vedeno pro všechna oddělení centrálně.

1. Finanční zajištění organizace – mzdy, zákonné odvody, OON, ONIV se realizuje sestaveným rozpočtem organizace na kalendářní rok pro dohodovací řízení se zřizovatelem – MŠMT.

Zodpovídá: ředitel, finanční referent

2. Průběžné sledování, analýza, korekce hospodaření organizace, aktuální řešení případných opatření včetně hospodářského výsledku a jednotlivých fondů, funkčnost a správnost nastavení vnitřního kontrolního systému atd. se zřizovatelem.

Zodpovídá: ředitel, finanční referent

5. Zajištění auditu vnitřního kontrolního systému, případně auditu problémové oblasti v hospodaření organizace.

Zodpovídá: ředitel, finanční referent

14. VÚ a vnější vazby, spolupráce

- S osobami zodpovědnými za výchovu dětí a osobami blízkými formou telefonických a písemných kontaktů, osobních návštěv (písemné žádosti o dovolenky, chování dětí, ošetřovné, spolupráce s rodinou, příprava prostředí pro návrat dětí domů,...).
- S odbory sociálně právní ochrany dětí v místech bydliště (povolení dovolenek, šetření v rodinách, návštěvy soc. kurátorů v ústavu,...).
- S postpenitenciární péčí a kurátory pro dospělé, Domy na půli cesty,... (propouštění dětí z ústavní péče).
- S policií a soudy na jejich dožádání u jednotlivých dětí (posudky, doprovody,...).
- S lékaři, psychiatry, psychology,... individuálně dle potřeb dětí.

Zodpovídá: soc.prac., spec.ped.,psych.

- S diagnostickými a výchovnými ústavy ohledně služeb poskytovaných odděleními Janová a Frýdek-Místek, ohledně rozmístování dětí do zařízení.
- Se školami a učiteli při zařazování dětí do uč. a studijních oborů a realizaci studia
- S výchovnými ústavy ohledně exkurzí, stáží, předávání zkušeností, pořádání akcí pro děti,...
- S místními školami, organizacemi, občany,... při pořádání turnajů a soutěží.
- S úřadem Moravskoslezského kraje, Magistrátem města Ostravy, ÚMOB O. Jih, Polanka n.Odrou, MM Frýdek-Místek,...
- S dalšími subjekty při zajišťování kulturních, sportovních, společenských, naučných,... akcí, exkurzí, brigád,..., vč. možného sponzorování,...
- Poskytování přednášek, exkurzí a praxí pro studenty středních a vysokých škol
- Spolupráce s ostravskou univerzitou, neziskovým sektorem,... – projekty pro děti
- Popularizace a propagace práce ústavu.

Zodpovídá: ředitel, ved.odd.

15. Porady

Pedagogické rady:

Termíny: 5x ročně – září, listopad, únor, duben, červen – na každém oddělení zvlášť.

Obsah:

- kontrola plnění usnesení z minulé PR
- informativní a metodická část
- hodnocení jednotlivých dětí (školní, výchovně vzdělávací, prevence, PROD)
- dotazy, připomínky, různé
- usnesení, závěr

Dle aktuální potřeby je svolána pedagogická rada v užším složení mimo stanovené termíny. Každý zápis z pedagogické rady je stvrzen podpisy všech pedagogů a sociálních pracovníků.

Provozní porady:

Termín: 2x ročně – září, červen – na každém oddělení zvlášť.

Obsah:

- seznámení všech zaměstnanců s důležitými dokumenty organizace (plány, zprávy, FKSP, směrnice,...)
- seznámení zaměstnanců s provozními a organizačními záležitostmi
- diskuse, dotazy, náměty,...

Porady vychovatelů:

Termín: dle aktuální potřeby v měsíčním rozpisu služeb.

Obsah: pedagogické záležitosti, zabezpečení služeb, čerpání dovolené, organizační a provozní záležitosti, aktuální hodnocení dětí

Porady terapeutického týmu:

Termín: zpravidla 1x týdně v pátek

Obsah: aktuální hodnocení dětí, terapeutické záležitosti, kasuistiky, kvalita komunikace a spolupráce terapeutického a pedagogického týmu,...

Porady vedení:

Termín: dle potřeby společné nebo individuální na jednotlivých odděleních

Obsah: organizační, provozní, personální, administrativní záležitosti,....

Porady ekonomické:

Termín: 1x měsíčně, z pravidla při kontrole a podepisování měsíční účetní závěrky.

Obsah:

- analýza hospodaření vč. hospodářského výsledku
- analýza čerpání mzdových prostředků
- analýza čerpání FKSP
- přijatá opatření

Stravovací komise:

Termín: 1x za 3 měsíce nebo dle potřeby.

Obsah:

- připomínky ke stravě
- připomínky k provozu a výdeji stravy, rozvozu stravy
- připomínky k jídelnímu lístku, skladbě stravy, spotřební koš, pitný režim,...
- organizační záležitosti

Zásady čerpání FKSP:

Termín: 1x ročně

Obsah: zástupci jednotlivých oddělení a pracovišť spolu se zástupci obou odborových organizací stanoví a schválí zásady čerpání prostředků FKSP na kalendářní rok

Za všechny rady, porady a komise zodpovídá ředitel

16. Kontrolní a hospitační činnost ředitele

Hospitace pedagogických pracovníků:

Termín: během školního roku jsou prováděny hospitace zaměřené na:

- Odd. O.-Hrabůvka: - příprava na vyučování
 - odpolední výchovně vzdělávací činnost
 - večerní sezení
- Odd. Janová: - dopolední výuka
 - odpolední výchovně vzdělávací činnost
 - večerní sezení
- Odd. Frýdek-Místek: - dopolední výuka
 - odpolední výchovně vzdělávací činnost
 - večerní sezení

Cíle hospitace: zjišťování dodržování týdenních programů, struktury vých. činností a metodologie, os. indiv. přístupu pedag. k dítěti, atmosféry ve skupině, struktury vyuč. hodiny, výkladu učiva, zkoušení, dodržování psychohygieny, připravenosti pedagoga, autority pedagoga, kázně dětí,...s případnou nápravou, opatřeními.

O hospitacích je proveden písemný záznam s podpisy hospitujícího a hospitovaného.

Kontroly jednotlivých oddělení jsou realizovány průběžně během každého týdne. Čas kontrol je zaznamenán v Knize denní evidence.

Kontrola noční služby asistentů pedagogů:

Termín: během školního roku jsou prováděny kontroly noční služby na všech odděleních. Čas kontrol je zaznamenán v Knize denní evidence. V případě zjištěných nedostatků je proveden písemný záznam s podpisy kontrolujícího a kontrolovaného.

Kontrola vedení pedagogické dokumentace:

Termín: 1x v každém pololetí šk. roku, kontrolovaná dokumentace je opatřena datem kontroly a parafou kontrolujícího.

Kontrola hospodaření a provozu:

Termín: 1x měsíčně, zpravidla při podepisování měsíční účetní závěrky.

Kontrolní a hospitační činnost vedoucích oddělení probíhá v souladu s jejich ročními plány kontrolní a hospitační činnosti a to v průběhu jejich pracovní doby i mimo ni.

17. BOZP, PO, CO

Děti jsou poučeny v rámci bezpečnosti a požární ochrany oproti podpisu v osobním spise při nástupu do zařízení, na začátku školního roku, před prázdninami. Před každou činností probíhá poučení dětí v rámci bezpečnosti.

Zaměstnanci jsou poučeni v rámci BOZP a PO při uzavření pracovní smlouvy včetně vstupní lékařské prohlídky a dále pak v zákonných periodách včetně preventivních lékařských prohlídek.

Zaměstnancům jsou dle jejich zařazení do pracovních pozic přidělovány ochranné pracovní pomůcky, oděvy a obuv.

Plán BOZP:

Je zpracován na kalendářní rok a řídí se ustanoveními novely Zákoníku práce a platnými právními normami. Je zpracován osobou odborně způsobilou.

Zpráva o provedení prověrky BOZP za rok předchozí a Plán ozdravných opatření na rok stávající jsou zpracovány nejpozději do konce března stávajícího roku.

Zodpovídá: personalista

Plán PO:

Je zpracován na kalendářní rok a řídí se platnými zákonnými předpisy. Je zpracován osobou odborně způsobilou.

Komplexní prohlídku a revizi stavu PO na všech odděleních smluvně provádí externí firma včetně revizní zprávy a odstranění zjištěných závad.

Zodpovídá: personalista

Plán CO:

Řídí se platnými zákonnými předpisy a směrnicemi.

Zodpovídá: personalista

18. Další vzdělávání pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců

Školení řidičů:

Termín: 1x ročně (leden) – všichni zaměstnanci, kteří jsou oprávněni v souladu se Směrnicí o provozu služebních motorových vozidel VÚ tato používat ke služebním účelům.

Zodpovídá: personalista

Školení BOZP, PO, preventivní lékařské prohlídky:

Jedná se o vstupní a periodická školení vedoucích pracovníků a ostatních zaměstnanců dle centrálně evidovaných termínů vč. vstupních a periodických lékařských prohlídek u lékaře poskytujícího pracovní lékařské služby.

Zodpovídá: personalista

Školení zaměstnanců ve funkcích finanční referent, referent majetkové správy, personalista, sociální pracovnice, provozář:

Dle potřeby a aktuální nabídky seminářů, školení, kurzů,...

Zodpovídá: ředitel

Supervize:

Průběžně během školního roku dle potřeb jednotlivých oddělení.

Zodpovídá: ředitel

Další vzdělávání pedagogických pracovníků:

Jedná se o odborné vzdělávání a odborný růst pedagogů formou školení, seminářů, kurzů, výcviků atd. Řídí se Plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Zodpovídá: ředitel

Tento Školní vzdělávací program nabývá účinnosti dne 1. 9. 2026 a ruší Školní vzdělávací program ze dne 1. 2. 2018.

V Ostravě 25. 8. 2026

Mgr. Pavel Němynář
ředitel